

Onderwerp Informatienota financieel resultaat 2019	
Nummer	2019/948016
Portefeuillehouder	Snoek, M.
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
Afdeling	CC
Auteur	Geffen, M.
Telefoonnummer	023-5114312
Email	mvangeffen@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Met deze nota informeert het college de raad over het verwachte financiële resultaat over 2019. Voor deze prognose is een inventarisatie gedaan. De verwachte verschillen ten opzichte van de begroting vormen géén noodzaak voor het wijzigingen van de begroting 2019 en daarom is besloten om geen Decemberrapportage 2019 op te stellen.</p> <p>De voornaamste verschillen worden in deze nota toegelicht. Per saldo hebben deze een nadelig effect van € 1,1 miljoen op de begroting 2019. De laatste bijstelling van het begrotingssaldo heeft plaatsgevonden bij de Bestuursrapportage 2019 waarna het saldo € 5,0 miljoen nadelig bedraagt. In acht nemend de bestemmingsvoorstellen als onderdeel van het voorstel bestemming rekeningresultaat 2019, is het verwachte effect € 0,2 miljoen voordelig op de begroting 2019. De prognose voor het resultaat 2019 wordt nu bijgesteld naar circa € 4,8 miljoen nadelig.</p> <p>Ten behoeve van deze informatienota is een (bijgestelde) prognose Sociaal Domein voor de verwachte uitgaven tot eind 2019 opgesteld. Ten opzichte van de Bestuursrapportage 2019, lopen de kosten in 2019 voor zowel de Wmo als Jeugd verder op. Het tekort 2019 zal hierdoor naar verwachting van € 4,4 toenemen naar € 6,2 miljoen.</p>
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur en commissie Samenleving
Relevante eerdere besluiten	<ul style="list-style-type: none">- Bestuursrapportage 2019 (BBV 2019/706471)- Gevolgen van septembercirculaire 2019 (BBV 2019/830207)- P&C Kalender (BBV 2018/ 685677)
Besluit College d.d. 3 december 2019	<ol style="list-style-type: none">1. het college stelt de informatienota vast.2. het college neemt kennis van de het bijgestelde verwachtte jaarresultaat 20193. het college neemt kennis van de (bijgestelde) prognose Sociaal Domein 2019 <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

Inleiding

In de P&C-kalender 2019 is opgenomen dat eind van het begrotingsjaar optioneel een decemberrapportage verschijnt. Deze rapportage wordt alleen opgesteld als dit noodzakelijk is met het oog op de rechtmatigheid voor de jaarrekening. Om te beoordelen of dit in 2019 noodzakelijk is, heeft een inventarisatie plaatsgevonden.

Vervolgens is bepaald of de begrotingsafwijking die daardoor ontstaat, meetelt in het oordeel voor de rechtmatigheid. Veelal is dat niet het geval. Een aantal verschillen die binnen bestaand beleid ontstaan, kunnen worden toegelicht in de jaarrekening. Andere wijzigingen, zoals bijvoorbeeld een voorstel voor budgetoverheveling, kunnen via een voorstel bestemming rekeningresultaat in de jaarrekening aan de raad worden voorgelegd.

Naast het belang van rechtmatigheid heeft de decemberrapportage ook een informatiefunctie. In de inventarisatie zitten enkele grotere posten die niet direct van belang zijn voor de rechtmatigheid, maar waarover wij u wel tijdig willen informeren door middel van deze nota. Ten behoeve van deze informatie nota is een (bijgestelde) prognose Sociaal Domein voor de verwachte uitgaven tot eind 2019 opgesteld.

2. Kernboodschap

Ten opzichte van de Bestuursrapportage 2019 verwachten wij de volgende ontwikkelingen in het jaarrekeningresultaat 2019:

Beleids- veld	Omschrijving	2019	
	Begrotingssaldo bij Bestuursrapportage 2019		5.046 n
2	Bijstelling Buig	-1.600 v	
2	OAB	-700 v	
4	Afboeking MVA	1.700 n	
6	Pensioenen wethouders	2.000 n	
6	Waboleges	-900 v	
7	Septemercirculaire	977 n	
7	Precariobaten nutsbedrijven	-346 v	
	Subtotaal		1.131 n
	<i>reserve Schuldbeheersing (onttrekking, t.b.v. MVA)</i>	-1.700 v	
	<i>reserve Onderhoud (toevoeging, precario)</i>	346 n	
	Subtotaal		-1.354 v
	Prognose jaarresultaat 2019		4.823 n

* Enkel het effect op de algemene middelen is hier opgenomen

A: Toelichtingen op ontwikkelingen 2019

Bijstelling BUIG

Eind september 2019 is de definitieve beschikking BUIG van het Rijk ontvangen. Ten opzichte van de 'nader voorlopige beschikking BUIG' (mei 2019) wordt het BUIG-budget voor Haarlem met € 500.000 verhoogd. Ten opzichte van de huidige ramingen in de begroting een voordeel. De uitgaven ontwikkelen zich ook licht positief, sinds afgelopen zomer daalt het bestand waardoor er nu een voordeel van € 400.000 aan de lastenkant wordt verwacht. Tenslotte wordt € 300.000 voordeel aan baten verwacht door een toename van het aantal opgelegde vorderingen. De vaststelling van de Rijksbijdrage Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ) 2018 leidt tot een neerwaartse bijstelling van het saldo BBZ 2019 met € 600.000. Per saldo wordt er **€ 600.000** voordeel op het totaal van inkomsten en uitgaven op het inkomensdeel verwacht.

Uit een herberekening van de voorziening dubieuze debiteuren blijkt dat er een vrijval mogelijk is van **€ 1,0 miljoen** incidenteel. De herberekening moet nog getoetst worden door de externe accountant, dus in de Jaarrekening 2019 zal dit incidentele effect definitief inzichtelijk zijn.

OAB-middelen

Er wordt een onderschrijving van € 700.000 op de besteding van de OAB-middelen verwacht.

Afboeking materiële vaste activa (MVA)

Uit een controle op de investeringen is gebleken dat over de afgelopen drie jaar kosten ter hoogte van € 1,1 miljoen voor riolering en €1,3 miljoen overige civiele werken (Zuiderpolder, Groenmarkt, Brug over de Bolwerken, IVORIM) ten onrechte ten laste van het investeringsbudget zijn gebracht. Het gaat deels om investeringen die qua omvang onder de activeringsgrens van € 100.000 van het Haarlemse activabeleid blijven en daarom direct ten laste van de exploitatie moeten worden gebracht. Daarnaast zijn er kosten voor inspecties, onderzoek en reiniging en reparaties die niet meerjarig mogen worden geactiveerd maar in één keer ten laste van de exploitatie moeten worden gebracht. Deze kosten worden nu alsnog ten laste van de exploitatie gebracht. Dit kan voor de in 2019 geactiveerde kosten (totaal € 0,7 miljoen) worden opgevangen door bij te sturen op andere uitgaven binnen beleidsveld 5.1, Openbare ruimte en mobiliteit, *periodieke onderhoudswerken* budget. Voor de tot en met 2018 ten onrechte geactiveerde kosten, totaal **€ 1,7 miljoen** wordt voorgesteld om in lijn met de voorgaande jaren dit te verrekenen met de reserve schuldbeheersing. Dit voorstel tot resultaatbestemming ontvangt de gemeenteraad bij de Jaarrekening 2019.

Doordat de kosten ten laste van de exploitatie worden gebracht, ontstaat in 2020 en verder een klein voordeel (**circa € 70.000 per jaar**) omdat de afschrijvingslasten van deze kosten wegvallen. Dit voordeel wordt verwerkt bij de actualisatie van het Investeringsplan bij de Kadernota 2021.

Pensioen wethouders

Gemeenten zijn verplicht een voorziening in te stellen voor pensioenen van politieke ambtsdragers, waarbij uitgangspunt is dat er genoeg geld is voor individuele waardeoverdrachten. De individuele

overdrachtswaarden van pensioenen worden in hoge mate bepaald door de rekenrente. Bij de overdrachtswaarden moet worden gerekend met de 25-jaarsrente die de Nederlandse Bank maandelijks publiceert. In de Programmabegroting 2020-2024 is als risico benoemd dat de huidige lage marktrente kan leiden tot een verlaging van de rekenrente, wat ertoe kan leiden dat er bijgestort moet worden in de voorziening voor pensioenverplichtingen. Dit risico heeft zich voorgedaan, de rekenrente voor de voorziening wethouder pensioenen is aanzienlijk verlaagd: van 1,577% in 2019 naar huidig 0,290%. Omdat het verwachte toekomstige rendement hierdoor lager wordt, zal er meer kapitaal in de voorziening gestort moeten worden. Hoeveel is op dit moment nog niet bekend. In een artikel in Binnenlands Bestuur (23 oktober 2019) wordt een stijging van 20 tot 30 procent genoemd. Op basis daarvan zou dit voor Haarlem een nadeel van **€ 1,5 tot € 2,5 miljoen** kunnen betekenen. De gemeente ontvangt pas aan het eind van het jaar de nieuwe actuariële berekeningen. Dan kan het verwachte nadeel voor Haarlem preciezer berekend worden. Vooral nog is in de prospectie rekening gehouden met **€ 2,0 miljoen**.

Waboleges

De opbrengsten van de bouwleges zijn in de Bestuursrapportage 2019 met € 800.000 verhoogd. Uit recente inschattingen op basis van een afgesproken model, lijkt er meer vergund te worden dan bij de Bestuursrapportage 2019 verwacht. Gelet hierop is het voorstel om de raming van de WABO-leges additioneel met **€ 900.000** te verhogen. Aangetekend wordt dat dit budget lastig in te schatten is doordat de voortgang van projecten soms moeilijk te voorspellen is: de vraag is of vergunningen nog verleend worden in 2019 of toch in 2020 of later.

Septembercirculaire 2019

Ten opzichte van de meicirculaire 2019 is er een negatief budgettair effect voor de algemene middelen. De belangrijkste oorzaak hiervan is het effect van lagere uitgaven op rijksniveau. Deze oorzaak ligt buiten de invloedssfeer van de gemeente.

De ontwikkelingen op rijksniveau bestaan uit het effect van wijzigingen in de uitkeringsfactor en uitkeringsbasis op de Algemene Uitkering. Geeft het Rijk minder uit, dan ontvangen de gemeenten een lagere Algemene Uitkering en daalt de uitkeringsfactor en vice versa. Ook het BTW Compensatiefonds en de actualisatie van de landelijke maatstaf-hoeveelheden hebben invloed op de Algemene Uitkering.

In de septembercirculaire is een nadeel van € 2 miljoen voor 2019 opgenomen als gevolg van lagere rijksuitgaven dan eerder verwacht. Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW Compensatiefonds. Om te voorkomen dat er een openeinderegeling ontstaat past het Rijk een plafond toe voor deze declaraties. Voor 2019 is de verwachting dat de ruimte onder het plafond niet volledig benut wordt waardoor voor Haarlem een voordeel van € 0,8 miljoen ontstaat. Op rijksniveau treedt ook een verschil op vanwege actualisatie van aantallen. Als de landelijke aantallen groter worden maar het te verdelen bedrag gelijk blijft, betekent dit een verlaging van het bedrag per eenheid en vice versa. Voor Haarlem betekent dit een voordeel van € 0,3 miljoen in 2019.

Ontwikkelingen rijksniveau <i>(bedragen x € 1.000)*</i>	2019
Effect rijksuitgaven (2019)	-1.998
BTW compensatiefonds	832
Ontwikkelingen aantallen rijksniveau	333
Overige ontwikkelingen	-144
Totaal budgettair effect	-977 n

Voor meer informatie wordt verwezen naar de afzonderlijke informatienota 'Gevolgen van Septembercirculaire 2019 Gemeentefonds' (2019/830207).

Precariobaten nutsbedrijven

In oktober is actualisatie van de netbeheerder ontvangen ten aanzien van de metrages kabels en leidingen. Dit is van belang in verband met de op te leggen aanslag precariobelasting kabels en leidingen nutsbedrijven. Uit de geactualiseerde gegevens blijkt een toename van het aantal meters elektriciteitskabels en gasleidingen. Op basis van deze informatie kan voor 2019 een aanslag worden opgelegd van € 5.865.000, terwijl een opbrengst van € 5.519.000 is geraamd. De meeropbrengst bedraagt **€ 346.000**.

Op grond van beleid, zoals vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen (2016/253878) wordt de opbrengst uit precario kabels en leidingen nutsbedrijven gestort in de reserve beheer en onderhoud openbare ruimte. Dit vereist een raadsbesluit. Als onderdeel van het voorstel bestemming rekeningresultaat 2019 zal bij de jaarrekening worden voorgesteld deze opbrengst te storten in de reserve beheer en onderhoud openbare ruimte.

B: Neutrale wijzigingen

Ten opzichte van de Bestuursrapportage 2019 verwachten wij de volgende neutrale wijziging:

Beleids- veld	Omschrijving	2019
1	Exploitatievergoeding SRO	2.000 n
4	Sportaccommodaties, huurbaten	-2.000 v
	Totaal	0 v

Neutrale bijstelling baten en lasten verhuur sportaccommodaties

In afwachting van de fiscale status van SRO (winst beogende organisatie of niet) is de SPUK-aanvraag gedaan en heeft de gemeente nog eens alle contracten doorgelicht. Uit dit onderzoek is gebleken dat contracten aanpast moeten worden; de in de contracten opgenomen huursom moet verhoogd worden. Als gevolg daarvan zullen de huurbaten bij Vastgoed met ongeveer € 2,0 miljoen toenemen, terwijl de exploitatievergoeding aan SRO vanuit JOS tevens met hetzelfde bedrag van ongeveer € 2,0 miljoen zullen toenemen. Dit betreft een per saldo budget neutrale wijziging op gemeenteniveau. In de Jaarrekening 2019 zal het definitieve bedrag zichtbaar zijn.

C: Prognose Sociaal Domein

In de Bestuursrapportage 2019 zijn diverse budgetten binnen het Sociaal Domein bijgesteld. Ten behoeve van deze informatienota is nogmaals een prognose voor de verwachte uitgaven tot eind 2019 opgesteld. Deze nieuwe prognose is gebaseerd op de werkelijke uitgaven tot en met eind augustus (betaalde declaraties berichtenverkeer), aangevuld met de verwachte uitgaven tot en met eind december; gebaseerd op de productieverwachting van aanbieders (kwartaalrapportages) en onze eigen inschatting.

In deze decemberbrief wordt alleen een (bijgestelde) prognose afgegeven, de begroting wordt niet aangepast. Net zoals in voorgaande jaren wordt het definitieve saldo Sociaal Domein in de Jaarrekening vastgesteld en op grond daarvan vindt de mutatie op de reserve Sociaal Domein plaats. Wel wordt in deze prognose een doorkijk op de ontwikkeling van de reserve Sociaal Domein gegeven.

Ontwikkelingen Sociaal Domein

Ten opzichte van de Bestuursrapportage 2019, lopen de kosten in 2019 voor zowel de Wmo als Jeugd verder op. Het tekort 2019 zal hierdoor naar verwachting van **€ 4,4 miljoen** toenemen naar **€ 6,2 miljoen**.

Op het domein Opvang, wonen en herstel (beschermd wonen en maatschappelijk opvang), wordt ten opzichte van de Bestuursrapportage 2019 een groter voordeel verwacht, omdat dit regionale middelen zijn en daarvoor beschikbaar moeten blijven, wordt dit effect niet meegenomen in het verwachte saldo.

Ontwikkelingen Sociaal Domein

Stand Bestuursrapportage 2019		4.412 n
Maatwerkvoorzieningen Jeugd	500 n	
Sociaal wijkteams	-250 v	
Programma	250 n	
Vervoer	280 n	
Gezinsbegeleiding en jongvolwassenen	330 n	
Begeleiding	560 n	
Huishoudelijke ondersteuning	250 n	
AMHK	-90 v	
Totaal		1.830 n
Prognose rekening		6.242 n

De verwachte toename van het tekort 2019 heeft onderstaand effect op de reserve Sociaal domein:

Ontwikkeling reserve Sociaal domein	2019	2020	2021
Stand per 1-1	-19.156	-6.261	473
Stand na Bestuursrapportage 2019	-9.051		
Af: aandeel beschermd wonen	960		
Af: nadeel decemberbrief	1.830		
Af: uitname coalitieakkoord		3.000	
Af: begroot tekort 2020		2.426	
Af: onttrekking begroting 2020		1.308	
Bij: geraamde dotatie (Kadernota 2019)			-1.000
Stand 31-12	-6.261	473	-527

Jeugd

Op grond van de realisatie tot en met augustus 2019 en de ingediende kwartaalrapportages van de aanbieders voor Jeugd, wordt de realisatie over 2019 geprognoseerd op ongeveer € 28,4 miljoen waardoor er rekening gehouden dient te worden met een verder oplopend **tekort** op de budgetten voor Jeugd, minimaal **€ 500.000** t.o.v. bijstelling in Bestuursrapportage 2019. Er is sprake van een stijging van het aantal cliënten (en dus kosten) bij voornamelijk de ambulante jeugdhulp. Daarnaast zijn er in de loop van 2019 enkele zeer zorg intensieve jeugdigen ingestroomd die deels een-op-een begeleiding nodig hebben. Deze kosten waren niet eerder voorzien.

Programma

Door met name de inzet voor sturing en monitoring breed, nemen de uitgaven in het programma toe met **€ 250.000**, zoals afgesproken komen deze kosten nu ten laste van de reserve sociaal domein. Zie voor een nadere uitwerking van de inzet de Raadsinformatiebrief 2019/938910.

Wmo

Door een latere start van het extra wijkteam (start per 1 december) en door incidenteel lagere personeelskosten wordt er op het budget voor de wijkteams een voordeel van **€ 250.000** verwacht. De uitgaven voor Collectief vervoer nemen toe. Er wordt een nadeel van **€ 280.000** verwacht, waarvan een deel nog wel doorbelast moet worden naar leerlingenvervoer. Bij Gezinsbegeleiding en Jongvolwassene is er sprake van overschrijding van het budget van **€ 330.000** door een stijging in het aantal cliënten.

De toename van het aantal indicaties voor Begeleiding ambulant en Huishoudelijke ondersteuning zet zich voort, de kosten nemen met ongeveer € 710.000 toe. Op basis van de informatie van de SVB is een inschatting van de uitnutting van de PGB's gemaakt. Ook hier wordt een overschrijding van

ongeveer €100.000 verwacht. Totaal voor begeleiding en huishoudelijke ondersteuning circa **€ 810.000** nadelig.

AMHK (onderdeel Veilig Thuis)

De subsidie voor Veilig Thuis werd tot en met 2018 door de gemeente Haarlem verstrekt en doorberekend aan de deelnemende gemeenten in de regio. Vanaf 2019 zorgen de regiogemeenten hier zelf voor, in de begroting 2019 zijn baten en lasten nog niet aangepast. In de Jaarrekening 2019 zullen de baten en lasten daarom € 1,1 miljoen lager uitvallen, per saldo neutraal. Ten opzichte van de (bijgestelde) begroting wordt een voordeel van **€ 90.000** verwacht.

Opvang wonen en herstel (Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang)

Het verwachte tekort Maatschappelijke Opvang lijkt in lijn te liggen met de prognose in de Bestuursrapportage. Voor Beschermd Wonen is de verwachting dat er een aanvullend voordeel van € 1,6 miljoen zal zijn. Deels doordat de kosten iets lager liggen en grotendeels veroorzaakt door de toename van de rijksbijdrage BW (Meicirculaire 2019). Op het budget voor Huisvesting kwetsbare doelgroepen wordt een onderbesteding van € 600.000 verwacht. Deze voordelen worden toegevoegd aan het aandeel Beschermd Wonen in de reserve Sociaal Domein. Bij de jaarrekening wordt er een aparte bestemmingsreserve voor Beschermd Wonen in het leven geroepen. Deze regionale reserve wordt daarmee naar verwachting ongeveer € 1,9 miljoen.

Knelpunt Hulpmiddelencentrale (HMC)

Zoals bekend heeft de leverancier van hulpmiddelen (grote) administratieve problemen, waardoor de facturatie niet loopt. Wat betreft de facturatie heeft HMC zich ten doel gesteld om voor 1 november 2019 geheel bij te zijn voor alle contractpartners, met uitzondering van contractpartijen die een contractwissel hebben ondergaan. De gemeente Haarlem hoort bij die laatste groep. Wij zijn actief in gesprek met de HMC met als doel nog dit jaar alle declaraties met betrekking tot 2019 te kunnen verwerken. Indien dit niet lukt moet de HMC een goede onderbouwing van nog te declareren zorg/hulpmiddelen aanleveren ten behoeve van onze eigen jaarrekening. Dit administratieve probleem kan mogelijk ook tot knelpunten in het traject van onze jaarrekening leiden.

Risico

Op de loonsom Wmo en Jeugd staat op dit moment nog ongeveer € 550.000 aan ongedekte kosten die nog over de producten verdeeld gaan worden. Dit zal bij de jaarrekening zichtbaar worden op productniveau en komt bovenop de hierboven genoemde overschrijdingen.

3. Consequenties

Op basis van genoemde ontwikkelingen bedraagt het verwachte jaarresultaat algemene middelen 2019 **€ 4,8 miljoen** nadelig. Dit blijft een prognose en het definitieve resultaat bij de jaarrekening 2019 kan van deze prognose afwijken. Ten opzichte van de Bestuursrapportage 2019, lopen ook de kosten in 2019 voor zowel de Wmo als Jeugd verder op. Het tekort 2019 zal hierdoor naar verwachting **1,8 miljoen** toenemen naar **€ 6,2 miljoen**. Indien bij jaarrekening de huidige prospectie

van het resultaat Sociaal Domein (binnen het hek) realiteit wordt, is de stand van de reserve Sociaal Domein in 2020 niet toereikend voor de in de Programmabegroting 2020-2024 geraamde onttrekking van € 1,3 miljoen in 2020. Dit heeft als consequentie dat in 2020 **€ 0,5 miljoen** t.l.v. het saldo van de algemene reserve komt i.p.v. de reserve sociaal domein.

4. Vervolg

De genoemde wijzigingen worden verwerkt en toegelicht in de jaarrekening 2019 welke in april 2020 aan de raad wordt verzonden voor behandeling later dat jaar.

5. Bijlage

Niet van toepassing